Napredne upotrebe て oblika II

Pomoćni glagoli - pregled

Najčešća upotreba T oblika je dodavanje pomoćnog glagola. Na popisu ispod sigurno će se naći glagola koji su nam već otprije poznati, ali i nekih novih:

pom. glagol	značenje	napomena
いる	radnja traje	označava stanje <i>u kojem traje radnja</i>
ある	radnja je izvršena	označava stanje, prevodi se kao pasiv
いく	radnja se nastavlja ili eskalira	radi i u prostoru i u vremenu
くる	radnja traje do (~)	radi i u prostoru i u vremenu
おく	učinjeno s predumišljajem	u hrvatskom je praktički neprevodivo
あげる	subjekt čini za metu	smjer prema van ¹
さしあげる		pristojna verzija あげる
くれる	subjekt čini za metu	smjer prema unutra ¹
くださる		pristojna verzija くれる
もらう	meta čini za subjekt	neutralno na smjer
いただく		pristojna verzija もらう

Pomoćni glagoli - primjeri

~ いる

けっこん

きょうすけさんは結婚している。 Kyōsuke je oženjen.

たけしくんは結婚していない。

Takeši nije oženjen.

ドアは開いている。

Vrata su otvorena.

~ ある

ドアは開けてある。

Vrata su otvorena.

よやく

ホテルの予約はもうしてある。

Već sam rezervirao hotel.

車を待たせてありますから、こちらへどうぞ。 Auto Vas čeka, podite ovuda.

~いく

森はどんどん消えていく。 Šume postepeno nestaju.

これ、持っていくね。 Odnijet ću ovo, ok?

¹Smjer se ovdje odnosi na skupine ljudi u odnosu na govornika, npr. $obitelj \rightarrow poznanici$ je smjer prema van, a $mu\check{s}terija \rightarrow tvrtka\ za\ koju\ radim$ je smjer prema unutra.

~ くる

今まで色々な人と知り合ってきた。 Dosad sam upoznao svakakvih ljudi.

ケーキ、持ってくるね。

Donijet ću tortu, ok?

~ おく ゎす

忘れないように書いておこう。 Zapisat ću da ne zaboravim.

あした おそ かえ

明日は遅く帰ってくるから、今のうちに掃除しておく。

Sutra ću se kasno vratiti pa ću sad (dok još stignem) počistiti.

~ あげる/~ さしあげる

今日は機嫌がいいから手伝ってあげてもいい。2

Danas sam dobro raspoložen pa bih ti mogao pomoći.

えほん

お母さんは子供たちに絵本を読んであげた。 Mama je djeci pročitala slikovnicu.

~ くれる/~ くださる

きょうこちゃんが手伝ってくれたから今日は早く終わった。

Danas sam ranije završio jer mi je Kyōko pomogla. おとうと

弟のめんどうを見てくれてありがとう。 Hvala ti što si se pobrinuo za mog (mlađeg) brata.

~ もらう/~ いただく _{かえ}

その本、返してもらう。

Vratit ćeš mi tu knjigu. (ljigo ljigava, šugo šugava)

その本、返してもらえませんか。

Moqu li molim te dobiti svoju knjigu natrag?

通らせてもらいます。

Pustit ćeš me da prođem.

りかい

いがい むず

理解してもらうのが意外と難しかった。 Bilo je iznenađujuće teško dobiti da me razumiju.

Izrazi s česticama

Postoje fiksni izrazi oblika (~ \(\tau \)) + čestica čije značenje može biti, ali često nije potpuno jasno iz same čestice. Budući se sastoje od nepromjenjivih dijelova (iako su glagoli promjenjivi, njihov T oblik više nije!), lako ih je uočiti i protumačiti u rečenici.

 $\sim$ てから $\rightarrow$ nakon sto $\sim$ かえ

たけしくんは日本に帰ってから変です。

Takeši je čudan otkad se vratio u Japan.

じぶん りょうり

もんくは自分で料理してみてからいえよ。 Prigovaraj nakon što sam probaš nešto skuhati.

²Ovo se u japanskom zove 上から目線(うえからめせん)i nije preporučljivo osim u šali.

~ てまで $\rightarrow$ toliko da ~, s takvom posljedicom da ~³ おや いえ かのじょけっこん 親に家を出るよう言われてまで私は彼女と結婚した。

Oženio sam se njome pa makar su me i starci izbacili iz kuće.

しぶや なら ま みせ

渋谷に1時間も並んで待たなければならない人気な店がある。私は並んでまでその店に入りたい と思いません。

U Šibuji postoji dućan/kafić/štogod za koji treba čekati u redu čak sat vremena. Ja ne želim ući unutra toliko da bih stao u red.

~ てさえ ^{4} $\rightarrow$ čak i ~ s poz. glagolom, čak ni ~ s neg. glagolom (slično kao も, ali jače) しょうちょかんが

たけしくんは自分の将来を考えてさえいない。 Takešiju (njegova) budućnost nije ni na kraj pameti.

たけしくんは彼女を愛してさえいた。

Zapravo, Takeši je nju čak i volio.

~ てばかり だ/いる/の $\rightarrow$ samo ~ (i ništa drugo ne radi) けっこん

きょうこちゃんは結婚してから食べてばかりいて、このままデブになっちゃうよ。

Otkad se udala, Kyōko samo jede, ovim tempom postat će bačvica.

あそ おや こま

たけしくんは自分の将来を考えてさえいないで遊んでばかりで親を困らせている。

Takeši ni da bi razmislio o svojoj budućnosti, samo se zabavlja i zabrinjava roditelje.

~ ては + いけない/ならない/ダメ → ne smiješ ~ おじょうさま、そんなことを言ってはなりません。 Mlada damo, ne smijete govoriti takve stvari. たにん さら 他人の皿から食べてはいけない。 Nije u redu jesti iz tuđeg tanjura.

~ ても + いい → *smiješ* ~ uz poz. glavni glagol, *ne moraš* ~ uz neg. glavni glagol にんじんは食べなくてもいいよ。 *Ne moraš jesti mrkve*.

となりに座ってもいいですか。 Smijem li sjesti pored vas?

³Ovaj je jako težak i nije bitno da ga odmah zapamtimo ili naučimo koristiti.

⁴Postoji i čestica すら koja radi jako slično kao さえ u drugim okolnostima, ali je ne smijemo koristiti s て i い oblikom glagola kao ovdje.